

WERKPLAN 2026

Nederlandse Beroepsvereniging
Tolken Gebarentaal

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1 Inleiding	5
Hoofdstuk 2 Interne organisatie	7
2.1 Bestuursleden en bureau	7
2.2 Organisatievorm bestuur	7
2.3 Werkgroepen	7
Hoofdstuk 3 Speerpunten 2026	
3.1 Inleiding	9
3.2 Professionalisering	9
3.3 Belangenbehartiging	13
3.4 Zichtbare aanwezigheid	18
3.5 Samenwerking met stakeholders versterken	19
3.6 Beroepsvereniging toekomstbestendig maken	20
 Bijlage Werkplan 2026 in beeld	 25

1 INLEIDING

In dit werkplan is opgenomen welke activiteiten het bestuur van de NBTG het komende jaar op zich zal nemen, gebaseerd op het strategisch beleidsplan 2024-2026.

De kaders van dit beleidsplan en de ervaringen van het afgelopen jaar vormen de basis voor de activiteiten van het komende jaar.

Voor de visie, missie en de doelstellingen van de vereniging verwijzen wij naar de website van de NBTG.

In hoofdstuk 2 is beschreven welke personen zitting hebben in het bestuur in 2025 en hoe de organisatie van het bureau eruitziet.

In hoofdstuk 3 zijn de speerpunten van de activiteiten voor 2026 opgenomen. Daar is ook te lezen wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot de verschillende activiteiten die de NBTG onderneemt.

In de bijlage is het werkplan in beeld weergegeven.

2

INTERNE ORGANISATIE

§ 2.1 Bestuursleden en bureau

Het bestuur bestaat tot en met 10 november 2025 uit:

- Kees-Ate van der Meer, voorzitter
- Marieke Snijder, penningmeester
- Clarissa van der Elzen, secretaris
- Carola Jochemsen, vice-voorzitter en algemeen bestuurslid
- Afke van Elewout (studentbestuurslid)
- Vacature, algemeen bestuurslid
- Vacature, algemeen bestuurslid

Het bureau bestaat eind 2025 uit:

- Minke Salomé, bureaucoördinator & financiële administratie
- Monica Hübner, directeur, tevens communicatiemedewerker

§ 2.2 Organisatievorm strategisch beleidsbepalend bestuur

Sinds januari 2021 wordt de NBTG bestuurd door een strategisch, beleidsbepalend bestuur. De directeur heeft het mandaat van het bestuur voor de uitvoering van het beleid van de NBTG.

Het bestuur en het bureau kunnen echter alle doelen uit het beleids- en werkplan niet verwezenlijken zonder de steun van de leden. Het bestuur zet werkgroepen op, bestaande uit leden, die diverse projecten uitvoeren die de NBTG wil oppakken of die het bestuur van advies voorzien op bepaalde onderwerpen.

Niet alleen kan het bestuur daardoor méér doelen bereiken, de leden zijn op deze wijze ook directer betrokken bij de besluitvorming rondom het verenigingsbeleid en bij de uitvoering ervan.

§ 2.3 Werkgroepen

In november 2025 zijn de volgende werkgroepen actief voor de NBTG:

- redactie van de Interpres
- werkgroep O&S
- werkgroep Competentieprofiel
- werkgroep Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek

- Daarnaast nemen we deel aan de NEN-normcommissie Tolk- en vertaaldiensten en aanverwante apparatuur.

In 2026 zal het bestuur wederom trachten een werkgroep ‘Herziening Beroepscode’ op te zetten. Deze werkgroep gaat onderzoeken of en in hoeverre de beroepscode van de NBTG uit 2022 herzien moet worden.

Ook zal het bestuur een werkgroep opzetten voor het verrichten van een onderzoek naar de duurzaamheid van het beroep tolk in Nederland, in navolging van het onderzoek van Isabelle Heyerick die dit onderzocht heeft in Vlaanderen en Ierland.

3

SPEERPUNTEN 2026

§ 3.1 Inleiding

In het beleidsplan 2024-2026 is aangegeven welke beleidsdoelen en de daaraan gekoppelde speerpunten de NBTG de komende drie jaren voor ogen heeft. Op de beleidsdag in juni van dit jaar heeft het bestuur opnieuw de prioriteiten bijgesteld en aangevuld. Daar is besloten dat we ons in 2026 met name concentreren op de professionalisering van beginnende tolken en tolken die al een paar jaren meedraaien. Besproken is op welke wijze wij deze twee groepen tolken zouden kunnen helpen bij de professionele uitoefening van hun beroep.

De uitwerkingen van deze beleidsdoelen zijn beschreven onder de paragraaf 'professionalisering'. De overige beleidsdoelen zijn in grote lijnen nagenoeg dezelfde als die van vorig jaar. Door ontwikkelingen o.a. in de tolkvoorziening, zullen de concrete actiepunten voor 2026 er wel anders uitzien dan die in 2025.

§ 3.2 Professionalisering

3.2.1 Nieuwe projecten in het kader van professionalisering in 2026

Zoals in het beleidsplan aangegeven is, geven wij in de beleidsperiode 2024-2026 met voorrang aandacht aan de verdere professionalisering van ons beroep en de optimalisering van de kwaliteit van de dienstverlening van tolken. Tijdens de beleidsdag hebben we knelpunten geïdentificeerd en een beleid op dit gebied geformuleerd voor startende tolken. Voor een goede loopbaanontwikkeling van tolken NGT is het noodzakelijk dat er een ondersteunend professioneel netwerk is, duidelijke structurering en continue bijscholing.

We gaan deze beleidspunten uitwerken en uitvoeren in 2026 door de volgende activiteiten te ontwikkelen voor (met name) startende tolken:

1. Buddysysteem
2. Opbouwen van een ondersteuningsnetwerk
3. Ondernemersloket

Buddysysteem

Begeleiding in de vorm van een buddy speelt een cruciale rol in de groei en ontwikkeling van tolken. Het helpt bij het verbeteren van vaardigheden, het opbouwen van zelfvertrouwen en het navigeren door de complexiteit van het beroep. Een buddy biedt begeleiding, ondersteuning en feedback aan startende tolken, waarbij hun talenten worden ontwikkeld en een dieper begrip van het tolkproces wordt gestimuleerd. Effectief buddyschap voor tolken gaat verder dan alleen het overdragen van technische kennis. Het houdt in dat er een ondersteunende en samenwerkende omgeving wordt gecreëerd waarin startende tolken zich vrij voelen om hun zorgen te uiten, advies in te winnen en opbouwende feedback te ontvangen. Door regelmatige interactie helpen buddies tolken om verbeterpunten te identificeren, haalbare doelen te stellen en persoonlijke leerstrategieën te ontwikkelen. We willen het buddysysteem ook openstellen voor ervaren tolken die een buddy zoeken met specifieke ervaring, bijvoorbeeld op een bepaald werkgebied zoals congres tolken.

Ondersteuningsnetwerk

- Interactieplatform opzetten op het leerplatform of op de website
- online community opzetten rondom specifieke onderwerpen (via het leerplatform)

- ontmoetingsmomenten creëren om te netwerken met collega's

Ondernemersloket

Het ondernemersloket zal informatie bieden op diverse gebieden voor startende en ervaren tolken. Onderwerpen waarover tips, informatie, richtlijnen, voorbeeldcontracten etc. te vinden zullen zijn bij dit loket zijn onder andere:

- Praktische zaken:
 - Lijst hoe te starten
 - Belangrijke organisaties
 - Zakelijke adviezen
 - Wegwijzer:
 - o KvK
 - o Tarieven en regelingen Tolkcontact
- Verzekeringen en pensioen
 - Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - Arbeidsongeschiktheidsverzekering
 - Pensioen
- Juridische kwesties waaronder
 - Algemene voorwaarden
 - AVG privacyverklaring en informatie
 - Film- en geluidopnames, ken je rechten!
 - Ondernemerschap voor de Belastingdienst en schijnzelfstandigheid
 - VOG
 - Geheimhoudingsverklaring
 - Niet-betalende of te laat betalende klanten

Deze projecten worden in de loop van 2026 nader uitgewerkt.

3.2.2 Herziening beroepscode en aanvullende bijlage ontwikkelen voor beroepscode NBTG (werkgroepen Herziening beroepscode en Beroepscode tolken personen met doofblindheid)

De algemene beroepscode is in 2022 aangepast en afgelopen jaar was de herziening van de beroepscode GGZ aan de beurt. Aankomend jaar zal er eveneens een aanvullende bijlage voor tolken voor doofblinden uitgewerkt worden, op basis van de nieuwe beroepscode en op basis van nieuwe inzichten over de (grenzen aan de) werkzaamheden van tolken voor doofblinde personen. Ook is er de behoefte om de algemene beroepscode van tijd tot tijd indien nodig te herzien, waarvoor we een werkgroep willen oprichten. Deze werkgroep zal mogelijk eveneens in 2026 starten als er leden zijn die bereid zijn zich voor deze werkgroep in te zetten.

3.2.3 Positionering en bevoegdheden klachtencommissie

De klachtencommissie is per 1 oktober 2024 bij het RTGS ondergebracht voor een proefperiode. Evaluatie vindt plaats door de werkgroep klachtencommissie (waar de NBTG deel van uitmaakt) en het stakeholdersoverleg als er minimaal drie klachten zijn behandeld door de klachtencommissie. Daarna zal besloten worden of de klachtencommissie definitief bij het RTGS ondergebracht wordt. Binnen het stakeholdersoverleg is er daarnaast een begin gemaakt met de discussie over een uitbreiding van de (sanctie-)bevoegdheid van de klachtencommissie en van de kring van klagers (wie mag er een klacht indienen over tolken?). Volgend jaar zal

de NBTG dit onderwerp ook bespreken binnen onze vereniging.

3.2.4 Specialisatiesysteem implementeren

De NBTG heeft in samenwerking met het RTGS een ontwerp voor een specialisatiesysteem gemaakt met het doel om de kwaliteit van de dienstverlening van tolken te optimaliseren. Tevens is het doel om daarmee een transparant aanbod te creëren van specialisten voor tolkgebruikers. Een pilotwerkgroep heeft het hele specialisatietraject doorlopen voor de specialisatie 'Tolken voor personen met een beperking in horen en zien'. In het tweede deel van het specialisatietraject hebben zij aan de hand van een vragenformulier o.a. de competenties van de specialist beschreven, de richtlijnen waaraan trainingen moeten voldoen en een overgangsregeling voor tolken die al zeer ervaren zijn in het specialisatiegebied. De specialisatiecommissie zal het einde van dit jaar beslissen of de specialisatie als zodanig erkend zal worden. Dit betekent dat tolken met veel ervaring in het tolken voor doofblinde personen mogelijk met ingang van 2026 een registratie als specialist kunnen aanvragen bij het RTGS als zij voldoen aan de voorwaarden van de specialisatiecommissie en van de werkgroep. Tolken die zich willen specialiseren op dit gebied moeten aan specifieke nascholingsseisen en andere eisen voldoen.

Aan de hand van de uitkomsten van deze pilot worden de door de specialisatiecommissie/RTGS ontwikkelde richtlijnen en procedures eventueel aangepast. Daarna kunnen tolken die een werkgebied als specialisatiegebied erkend willen zien, een werkgroep opzetten en een erkenning van hun specialisatie aanvragen bij de specialisatiecommissie.

Vanuit de NBTG is de directeur als adviseur betrokken geweest bij het ontwerpen van richtlijnen en procedures voor specialisatiewerkgroepen en een reglement voor de specialisatiecommissie zelf. Afgelopen jaar is de directeur ook betrokken geweest als begeleider van de pilotwerkgroep. Mogelijk zal de directeur betrokken blijven bij de begeleiding van nieuwe werkgroepen.

3.2.5 Leerplatform

De werkgroep O&S en het bureau van de NBTG zijn druk bezig met het opzetten van het leerplatform waar we op termijn educatieve content, zoals live nascholingen, online trainingen, podcasts, wetenschappelijke artikelen, etc. gaan aanbieden. Daarnaast biedt het leerplatform ook de mogelijkheid voor communityvorming rondom specifieke onderwerpen (zoals rondom een nascholing) en voor intervisiegroepen.

De regelgeving van het RTGS biedt de mogelijkheid om diverse vormen van educatie aan te bieden waarvan wij nog te weinig gebruik hebben gemaakt in ons reguliere nascholingsaanbod. Ons doel is om het leerplatform voor het einde van het jaar live te hebben.

3.2.6 Wetenschappelijk praktijkonderzoek

Een paar maanden geleden is de werkgroep Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek opgericht. De werkgroep heeft de opdracht gekregen om het wetenschappelijk onderzoek te ontsluiten dat relevant is voor onze beroepspraktijk. Het leerplatform is het geëigende platform om bestaand wetenschappelijk onderzoek te presenteren en aan te bieden. Om dit in goede banen te leiden, zal een intensieve samenwerking bevorderd worden tussen de werkgroep O&S, die de meeste content van het platform zal beheren, en de werkgroep Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek. Concrete plannen en activiteiten van de werkgroep zullen met de leden gedeeld worden.

(potentiële) mentoren ondervinden om zich aan te melden als mentor voor stages. In 2024 zijn we begonnen om de aanbevelingen en het stappenplan van de werkgroep uit te voeren of daarover te overleggen met de andere betrokken organisaties Tolkcontact, RTGS, en ICG met het doel om meer mentoren beschikbaar te maken voor studenten. In 2025 hebben we gemonitord wat de stand van zaken is op dit gebied. Hierover heeft de Interpres ook een paar artikelen gepubliceerd. De NBTG wil in samenwerking met ICG een nascholing voor het mentorschap opzetten. Hiervoor had ICG in 2025 geen tijd. Wij gaan opnieuw proberen dit in 2026 van de grond te krijgen als er bij ICG ruimte voor is.

3.2.8 Beroepenveldcommissie (BVC) IGT&D/werkvelddagen

De Beroepenveldcommissie is een kennispartner en adviesorgaan voor het IGT&D. De doelstelling van de BVC is om bij te dragen aan een optimale aansluiting tussen de opleidingen en het werkveld. Daarnaast informeert en adviseert de BVC de opleidingen over relevante ontwikkelingen in het werkveld.

De onderwerpen die in de BVC aan bod komen zijn:

1. De aansluiting van het onderwijs op het beroepenveld
2. Het profiel van de opleidingen
3. De inhoud van het onderwijs en afstudeeronderzoek
4. Het niveau van de afgestudeerden
5. Behoeftte aan bij- en nascholing van alumni

De BVC bestaat nu uit een brede vertegenwoordiging van organisaties, waaronder Pento, Gelderhorst, NSDSK, NSV en NBTG.

De NBTG zal het komende jaar wederom deelnemen aan dit BVC-overleg.

3.2.9 NEN-normcommissie Tolk- en vertaaldiensten en aanverwante apparatuur

Deze normcommissie werkt namens Nederland mee aan normen die de kwaliteit van het werk van tolken en vertalers borgen en ervoor zorgen dat hierbij de gebruikte technische middelen voldoen.

Welke onderwerpen behandelt de Nederlandse normcommissie?

Het werkgebied van de normcommissie komt overeen met dat van de International Organization of Standardization (ISO).

Wij vinden het heel belangrijk om betrokken te zijn bij de ontwikkeling van standaardnormen en bij andere onderwerpen die aan bod komen in de NEN-normcommissie. Wij zullen daarom ook in 2026 deelnemen aan de NEN.

§ 3.3 Belangenbehartiging

De behartiging van de belangen van onze leden blijft onverminderd een heel belangrijk speerpunt in ons beleid. 2025 heeft in het teken gestaan van de nieuwe regelgeving voor het leefdoomein, het wetsvoorstel onderwijsvoorziening voor dove, doofblinde en slechthorende personen ouder dan 30 jaar, de start van de ‘calamiteiten’-achterwachtendienst en de voorbereiding van een nieuw onderzoek door het UWV naar de tolktarieven die per 1 januari 2028 in zouden moeten gaan. Daarnaast hebben we ons bezig gehouden met de bemiddeling van commerciële tolkopdrachten door Tolkcontact, met de Handreiking van SIméa voor examinering

van MBO-examens en met de toegankelijkheid van de opleiding tot tolk NGT.

Hieronder zullen we onze speerpunten beschrijven voor 2026.

3.3.1 Marktconform uurtarief voor tolken NGT door UWV

De Auditdienst Rijk (ADR) heeft in opdracht van de ministeries van SZW, OCW en VWS en het UWV een evaluatieonderzoek ingesteld. Dit evaluatieonderzoek richt zich op de vraag of de gevoerde procedures door de ministeries en het UWV bij het vaststellen van een nieuw toltarief correct zijn verlopen. Dat onderzoek kan tot aanbevelingen leiden voor onderzoek dat het UWV in de toekomst zal gaan uitvoeren.

De overwegingen in het concept-rapport van de ADR zijn zo algemeen geformuleerd, dat er geen ‘harde’ conclusies kunnen worden getrokken uit die rapportage. Wel hebben het UWV en de betrokken ministeries en de beide beroepsverenigingen op basis van de uitkomsten van dit concept-onderzoeksrapport besloten om afspraken te maken over de te volgen procedure bij een volgend tariefonderzoek door het UWV/ministeries. Wij willen de onderzoeksprocedure en de -criteria in de opdracht aan het onderzoeksbureau zo duidelijk mogelijk op laten stellen. Daartoe hebben we onze kritiek op het vorige tariefonderzoek opnieuw bij het UWV aangeleverd. Deze afspraken laten helaas nog steeds de mogelijkheid open dat de ministeries ingeval van een begrotingstekort niet het advies van het aangewezen onderzoeksbureau hoeven op te volgen. Wij gaan het proces nauwgezet en kritisch volgen.

3.3.2 Marktconform uurtarief voor tolken NGT door justitiële afnemers en monitoring kwaliteit

In 2024 hebben we de vertegenwoordiging bij het ministerie van J&V overgedragen aan een groep ‘justitietolken’ aangezien zij op basis van hun praktijkervaring meer kunnen bijdragen aan de monitoring van het bemiddelingssysteem voor registertolken en omdat de Orde van registertolken en vertalers en ZZP-Nederland ook al betrokken zijn bij de monitoring. De monitoring houdt in dat het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) bijhoudt of de intermediairs in eerste instantie zullen trachten om tolken op C1-niveau te bemiddelen voor de ‘justitiële afnemers’ zoals rechtbanken en politie. Sinds 2024 en dus ook voor volgend jaar volgen wij het proces nu meer op afstand.

3.3.3 Knelpunten tolkvoorziening

Positie dove tolken opleiding ICG

In het voorjaar van 2025 is bekendgemaakt dat het Instituut voor Communicatie en Gebarentaal (ICG) het curriculum voor afstudeerrichting voor dove tolken niet verder meer zal ontwikkelen vanwege personeelstekort en te weinig budget. Hiertegen hebben wij, samen met Dovenschap, Helen Keller en DBCX, bezwaar gemaakt bij het management van het ICG. Bij de recente accreditatie van de opleidingen Ad Schrijftolk en Bachelor Leraar/Tolk NGT was het belangrijkste aandachtspunt uit de beoordeling de toegankelijkheid van het onderwijs voor dove studenten. Het ICG wacht momenteel het adviesrapport van de auditcommissie af. Op basis van dat rapport zal het ICG de vervolgstappen bepalen.

Op dit moment is dus nog steeds onduidelijk of het ICG de opleiding zal openstellen voor dove studenten en of het curriculum daarop wordt aangepast voor deze studenten. Binnenkort gaan wij in gesprek met het ICG hierover.

Co-tolken

In een klankbordgroepoverleg van 19 juni is afgesproken dat UWV en ministeries in het najaar een in scene gezette co-tolkopdracht kunnen bijwonen omdat zij graag willen weten hoe het co-tolken in de praktijk werkt. Daarna zal verder besproken worden op welke wijze de tolkvoorziening aangepast moet worden voor co-tolkopdrachten.

Daarnaast hebben we in een overleg met Tolkcontact aangegeven dat in het systeem van Tolkcontact de informatie over een tolkopdracht niet voldoende is voor dove tolken omdat niet aangegeven is vanuit welke brontaal wordt gesproken in de situatie waarin getolkt moet worden. Zo is dus niet duidelijk of de dove tolk een opdracht kan aannemen en ook niet of er een co-tolk ingezet moet worden. Tolkcontact pakt dit samen met de dove tolken op.

Nieuwe beleidsregels leefdomein

Op 24 april 2025 is er een bijeenkomst georganiseerd waarbij de kerngroep met VWS en het UWV een voorstel voor herinrichting van leefdomein besproken hebben. Er is een aantal voorstellen besproken:

- 1) Bij opdrachten in grensgebieden kunnen tolken ook kilometervergoeding van gereden kilometers in Duitsland/België declareren. De kilometernorm blijft gelijk aan die in Nederland.
- 2) VWS heeft aangegeven in het kader van de besprekingen over het leefdomein dat het mogelijk gaat worden om een team van twee tolken in te zetten voor een tolkopdracht vanaf één uur (i.p.v. vanaf twee uur zoals het nu is). Echter is het zo dat tolkgebruikers hiervoor wel de tolkuren voor twee tolken (i.p.v. één tolk) moeten inzetten
- 3) De onregelmatigheidstoeslag (‘ORT’) in het buitenland wordt geschrapt.

De ontwikkelingen staan momenteel stil omdat de desbetreffende beleidsmedewerker van VWS een andere functie bij VWS krijgt. Wij proberen er weer vaart in te krijgen.

Recht op meer dan 15% van werktijd indien goed onderbouwd (Art.7 Re-integratiebesluit) werkdomein

Sinds 2023 hebben dove en slechthorende werknemers de mogelijkheid om op basis van goed onderbouwde argumenten, meer uren tolkvoorziening toegewezen te krijgen dan 15% van de werktijd. Het UWV heeft aangegeven dat het beleid is dat extra (tijdelijke) uren die minder dan een jaar duren altijd worden toegekend mits de aanvraag voor extra uren voldoende onderbouwd is.

Wij hebben om inzicht gevraagd in het aantal aanvragen van tolkgebruikers om meer uren en het aantal afwijzingen. Het UWV gaat deze cijfers registreren, maar daarvoor moet hun systeem aangepast worden. We hopen in 2025 de uitvoering van deze beleidsregels verder te kunnen monitoren en evalueren.

Tolkvoorziening zelfstandigen werkdomein

In de tolkvoorziening bestaat er een verschil tussen werknemers en zelfstandigen bij het verstrekken van tolkvoorzieningen. Voor zelfstandigen wordt binnen het werkdomein een inkomensgrens en aanvangsvereisten gehanteerd. Voor werknemers gelden deze vereisten niet. Er wordt een onderscheid gemaakt op basis van het verzekeringsprincipe: zzp-ers zijn (nog) niet (verplicht) verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid en werknemers wel waardoor eventuele arbeidsongeschiktheidsuitkeringen betaald kunnen worden uit die verzekeringspremies.

De kerngroep staat op het standpunt dat het om het (mensen)recht op vrije arbeid gaat en het recht om in je eigen taal te kunnen communiceren. Door deze beperking in de tolkvoorziening worden drempels opgeworpen voor dove en slechthorende ondernemers om (volwaardig) deel te nemen aan de samenleving. SZW onderzoekt in het kader van de Wet BAZ (verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zzp-ers) of de tolkvoorziening voor dove en slechthorende zzp-ers daarin meegenomen kan worden. De tolkvoorziening kan niet, zoals voor werknemers, uit de WIA/Wajong betaald worden. De kerngroep wacht de resultaten hiervan af en zal aandacht blijven vragen voor dit onderwerp.

Dove werknemers sociale werkvoorzieningsbedrijven

De kerngroep is in overleg met het ministerie van SZW over de ontbrekende tolkvoorziening voor dove en slechthorende personen in sociale werkvoorzieningsbedrijven. Vooralsnog wil het ministerie van SZW, op aandringen van de kerngroep, verbetering brengen in de positie van dove en slechthorende sw-werknemers door de communicatie met deze doelgroep te verbeteren, zodat zij weten wat hun rechten zijn. Ook wil SZW de communicatie daarover met SW-bedrijven verbeteren. Op een klankbordgroepoverleg in mei 2024 hebben wij opnieuw aandacht gevraagd voor de ontbrekende tolkvoorziening in een sw-bedrijf n.a.v. de casus van een tolk op Facebook waarbij een dove werknemer geen tolk kreeg voor een bezoek aan de bedrijfsarts. SZW pakt dit op (bespreekt dit met andere afdelingen die over de SW-bedrijven gaan) en zal ons rapporteren hoe SZW hier verder aandacht aan gaat besteden.

VNG en Cedris hebben via SZW bij ons aangegeven bereid te zijn te acteren op signalen waarbij sprake is van onwelwillendheid bij het inzetten van een tolk door een werkgever. Als deze signalen ons bereiken kunnen wij deze melden bij de VNG.

Tolkvoorziening onderwijs personen ouder dan 30 jaar

OC&W heeft het wetsvoorstel voor een verruiming van de tolkvoorziening in het onderwijs voor personen ouder dan 30 jaar afgerond. In het wetsvoorstel wordt de tolkvoorziening ook uitgebreid naar personen die in deeltijd onderwijs volgen. De internetconsultatie over het wetsvoorstel is in het najaar gepland. Na eventuele aanpassingen wordt het wetsvoorstel aangeboden aan de Ministerraad in december of januari. De Ministerraad besluit of het wetsvoorstel kan worden aangeboden aan de Raad van State die advies zal uitbrengen over het wetsvoorstel waarna de minister het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aanbiedt. Na behandeling in de Eerste Kamer, wordt het wetsvoorstel ondertekend en gepubliceerd. OCW mikt op inwerkingtreding van de wet op 1 augustus 2026.

Reisvergoeding bij annulering ter plekke in leefdomein

VWS is voornemens om de regelgeving zodanig te wijzigen dat de reisvergoeding voor 100% vergoed wordt bij een annulering ter plekke in het leefdomein i.p.v. de 50% die tolken nu vergoed krijgen. Het heeft lang geduurd voordat VWS aan deze wens van de NBTG tegemoetkwam, maar het lijkt erop dat hierin verandering gaat komen, ook al zal het nog enige tijd duren voordat dit wettelijk geregeld is.

Organisatie-uren

De regeling voor organisatie-uren in de tolkvoorziening wordt herzien omdat UWV geconstateerd heeft dat in toenemende mate instellingen/organisaties een beroep doen op de regeling voor het leefdomein. Dit roept bij UWV de vraag op of dit altijd terecht is. Er is nog geen concreet voorstel gedaan door UWV op dit punt. Aan de hand daarvan zullen we ons standpunt (met de kerngroep) bepalen.

Aantal kilometers in leefdomein

Het maximaal aantal kilometers dat vergoed wordt in het leefdomein is te beperkt: 60 kilometer enkele reis of 90 km in bepaalde postcodegebieden. Dit is een knelpunt in de tolkvoorziening waarover nog gediscussieerd wordt in het klankbordgroepoverleg. VWS wil vooralsnog het aantal kilometers niet verhogen en stelt dat in noodgevallen altijd de hardheidsclausule toegepast kan worden.

Grijs gebied tolken voor doofblinden

Tolken ervaren in de praktijk problemen met de facturering van gewerkte uren voor een doofblinde klant. Tolkcontact/UWV eist dat tolken precies bijhouden welke tijd besteed wordt aan tolken en welke tijd aan 'begeleiden'.

Begeleiden wordt over het algemeen niet gehonoreerd, alleen de tijd dat er getolkt wordt. Ook de tijd dat er niet getolkt wordt (standby-tijd genoemd) wil Tolkcontact/het UWV niet altijd vergoeden.

UWV wil nagaan of er een eenvoudige en haalbare wijze te bedenken is om voor een bepaalde periode te monitoren of en in welke mate de tolk voor begeleidersactiviteiten wordt ingezet. De kerngroep ondersteunt dit, maar heeft wel aangegeven dat een bepaalde mate van begeleiding binnen de tolkopdracht bij de taak van de tolk hoort. Dit onderwerp wordt eind 2025 door het UWV opgepakt.

3.3.4 Tolkentekort

De kerngroep heeft in 2019 heeft aangegeven bij het UWV dat er een tolkentekort is. NBTG en NSV hebben in 2020 een enquête onder de leden hierover gehouden, waarin veel goede suggesties zijn gedaan, o.a. voor verbetering van de achterwacht. Overleg hierover leidde nog niet tot verbetering. Vervolgens heeft Dovenschap de eis op tafel gelegd dat in ieder geval bij 'calamiteiten' (waaronder medische spoedsituaties, begrafenissen/crematies, justitiële spoedsituaties, sollicitatiegesprekken, arbeidsconflicten) altijd een tolk ingezet moet worden. Dit jaar zijn UWV en Tolkcontact een pilot gestart met een achterwachtdienst voor 'calamiteiten'. De bedoeling is dat zoveel mogelijk opdrachten in de achterwachtdienst uitgevoerd worden. Tolkcontact heeft daartoe een team van ongeveer 35 tolken samengesteld die gezamenlijk de achterwachtdienst vormen. Deze tolken krijgen een hogere vergoeding dan in de achterwachtdienst zoals die vroeger was vormgegeven doordat de ministeries daarvoor budget hebben vrijgemaakt. In de evaluatie van de pilot in oktober/november zal blijken of de achterwachtdienst zo goed werkt. Een tussenevaluatie liet goede resultaten zien, maar de geëvalueerde periode was te kort om daaraan conclusies te verbinden.

3.3.5 Commerciële bemiddeling Tolkcontact

Tolkcontact bemiddelt naast de tolkopdrachten die gefinancierd worden door de overheid, ook (commerciële) tolkopdrachten voor de overheid, bedrijven en andere organisaties voor het UWV-tarief en -voorwaarden t.a.v. reisvergoeding, etc. Hiervoor brengt Tolkcontact € 79,50 in rekening bij de opdrachtgever. De beroepsverenigingen NSV en NBTG hebben bij Tolkcontact aangegeven dat zij vinden dat Tolkcontact daarmee concurreert met tolken (die als zzp'er werken) bij commerciële opdrachten die niet binnen de tolkvoorziening vallen. Bij commerciële opdrachten kan een tolk in principe alle kosten in rekening brengen die binnen de tolkvoorziening niet vergoed worden, zoals alle voorbereidingstijd en alle afgelegde kilometers; ook kan de tolk een hoger tarief hanteren dan het UWV-tarief. Wij vinden het daarom onacceptabel dat het UWV-tarief en -voorwaarden ook aangeboden worden bij commerciële opdrachten. Inmiddels zijn we met Tolkcontact in gesprek over de opzet van een 'marktplaats' voor commerciële opdrachten. We onderhandelen nog over de voorwaarden

waaronder dit project doorgang vindt. We gaan ervan uit dat we volgend jaar verder zullen praten over de opzet van een commerciële marktplaats.

3.3.6 Siméa Handreiking examinering dove en slechthorende studenten MBO

In de Handreiking mondeling taalexamens voor auditief beperkte leerlingen in het MBO is bepaald (rondom het toetsen van de spreekvaardigheid Nederlands van dove leerlingen) dat de beoordeling ‘het complete samenspel van kandidaat en tolk’ betreft, wat een holistische, globale beoordeling genoemd wordt.

Deze handreiking is in samenspraak met de belangenorganisaties én NBTG tot stand gekomen in 2015. Scholen zijn overigens niet verplicht om deze handreiking te volgen. De vraag is of hierbij wel het Nederlands van de dove leerling getoetst wordt of (met name) die van de tolk aangezien de uiteindelijke beoordeling bijna uitsluitend afhangt van de prestaties van de tolk. Hiermee wordt het probleem uiteindelijk op het bordje van de tolk gelegd, aangezien het zeer lastig is om het niveau van de spreek- en gespreksvaardigheid in NGT om te zetten naar hetzelfde niveau in het Nederlands. Het fundamentele probleem ligt in de manier waarop het examen is ingericht. Na een gesprek met Siméa hierover, die het probleem niet ziet, hebben we besloten om meer feedback bij onze leden op te halen over deze bepaling rondom het examineren van de spreekvaardigheid Nederlands door middel van een enquête.

Daarnaast hebben we het ICG en Dovenschap gevraagd om een reactie, waarop alleen de HU heeft gereageerd. Het standpunt van het ICG is, kort samengevat:

- Structurele vrijstelling van het onderdeel spreekvaardigheid voor dove leerlingen;
- Alternatieve vormen van toetsing voor gespreksvaardigheid, zoals chat of NGT met directe beoordeling;
- Duidelijke afspraken dat wanneer een tolk betrokken is, er ook een beoordelaar aanwezig is die vaardig is in NGT;
- Herziening van de handreiking in samenwerking met dove ervaringsdeskundigen, tolken en deskundigen op het gebied van tolken, taalrechten en inclusief onderwijs.

Uit de enquête onder onze leden blijkt dat een groot gedeelte van onze leden van mening is dat het Nederlands van de tolk getoetst wordt bij een examinering Nederlands spreken of gespreksvaardigheid. Wij zullen n.a.v. deze resultaten verder praten met Siméa over mogelijke aanpassingen van de handreiking.

3.3.7 Overleg en samenwerking met RTGS

De NBTG ondersteunt het streven van het RTGS naar een verhoging van de kwaliteit van de dienstverlening van tolken door diverse maatregelen m.b.t. kwaliteitscriteria. Het RTGS heeft een nieuwe directeur die zich nog moest inwerken, waardoor een aantal geplande projecten dit jaar niet zijn doorgegaan. In het afgelopen jaar hebben we ons in het stakeholdersoverleg met name bezig gehouden met de nieuwe samenstelling van de klachtencommissie, en met gesprekken over de uitbreiding van de bevoegdheden van de klachtencommissie en de kring van klagers.

Daarnaast is in het laatste stakeholdersoverleg op 2 oktober jl. het jaarplan voor 2026 van het RTGS besproken. In 2026 gaat het RTGS een assessment ontwikkelen met het ICG en het project ‘persoonlijk ontwikkelingsprofiel voor tolken’ uitwerken. Wij houden daarbij de vinger aan de pols.

§ 3.4 Zichtbare aanwezigheid

De NBTG wil zichtbaar aanwezig zijn in de communicatie met de leden en in de discussie over het vak en de tolkvoorziening.

Ons doel hierin is om door het stimuleren en organiseren van eigenaarschap en passie

onze leden/tolken te betrekken bij de vereniging en daardoor de ledenparticipatie te verhogen en de ledenbasis te behouden/vergroten.

3.4.1 Communicatie

In onze communicatie naar de leden streven we ernaar om zo helder mogelijk de standpunten van de NBTG over te brengen en de leden te informeren over de acties en ontwikkelingen op diverse terreinen waar we ons mee bezig houden. Ook is het ons doel om responsief te zijn naar onze leden wanneer zij zich met vragen of suggesties tot ons wenden.

Ook het afgelopen jaar hebben we gemerkt dat veel leden bereid zijn zich in te zetten voor onze vereniging door deelname aan de werkgroepen, maar ook daarbuiten. Wij hopen dat wij het enthousiasme van de leden voor onze vereniging kunnen blijven stimuleren aangezien er wederom veel ambitieuze plannen zijn voor 2026.

Volgend jaar zullen we wederom aandacht blijven besteden aan communicatie met de leden door middel van nieuwsberichten, nieuwsbrieven en de Interpres en aan informatieverstrekking aan onze donateurs.

3.4.2 Ledenpanel

Dit jaar hebben we voor het eerst een groep leden uitgenodigd om met het bestuur een (online) gesprek aan te gaan over een specifiek onderwerp. Omdat we op de beleidsdag o.a. de professionalisering van tolken die net zijn afgestudeerd wilden bespreken en ook hoe we meer zouden kunnen betekenen voor deze groep tolken, hebben we leden uitgenodigd die nog niet lang in het werkveld bezig zijn.

Het was een informatief gesprek; we willen graag ieder jaar een ledenpanel uitnodigen.

3.4.3 Open vragenuurtje bestuursvergadering

Naast het ledenpanel hebben we ook een gedeelte van een bestuursvergadering opengesteld voor alle leden die een vraag aan het bestuur willen stellen. Dit is mede ingesteld omdat er op de ALV's geen gelegenheid is om spontaan vragen te stellen aan het bestuur.

De opkomst was niet hoog, maar het gesprek dat volgde, leverde weer nieuwe input voor beleids- en actiepunten. Ook dit open vragenuurtje gaan we jaarlijks herhalen.

3.4.5 Voorlichting

In het verleden waren wij als NBTG aanwezig bij de panelbijeenkomst van het vak Dovenstudies. Deze bijeenkomst is door de curriculumwijziging komen te vervallen. Wij zijn voornemens met het ICG te bespreken op welke moment wij voorlichting kunnen geven in het eerste of tweede studiejaar.

Als NBTG nemen wij deel aan ‘The Week of the Young Professional’. Dit is een week die georganiseerd wordt voor de vierdejaars. Daarnaast zijn wij aanwezig bij de diplomeringen.

De NBTG woont diplomeringen van studenten bij. Tijdens de ‘Week of the Young Professional’ geven wij voorlichting. In het verleden waren wij aanwezig bij een panelbijeenkomst gekoppeld aan het vak Dovenstudies. Door het vernieuwde curriculum van het ICG, is dit komen te vervallen. We zijn voornemens contact op te nemen met het ICG om te kijken op welke andere momenten in het curriculum wij voorlichting kunnen geven.

§ 3.5 Samenwerking met stakeholders versterken of uitbreiden

3.5.1 Nationale contacten

Samenwerking met stakeholders is onmisbaar om tot bevredigende resultaten te komen op het gebied van professionalisering en belangenbehartiging. Samenwerking en wederzijdse, transparante communicatie tussen de NBTG en dovengemeenschap in het bijzonder is hierbij essentieel.

Het bestuur heeft op bestuursniveau de banden verder versterkt met de NSV door een samenwerking aan te gaan mb.t. de nascholingen waarvan sommige ook beschikbaar zijn voor schrijftolken.

Daarnaast willen we de samenwerking bestendigen of versterken met

- de overheid, met name UWV en de betrokken ministeries;
- Tolkcontact;
- NSV;
- belangenorganisaties van tolkgebruikers;
- RTGS;
- ICG;
- andere organisaties in het werkveld, zoals Nederlands Gebarencentrum, Kentalis en Deelkracht;
- internationale tolkorganisaties.

3.5.2 Internationale contacten

De NBTG zal in 2026 aan de online AGM van efsli deelnemen. Wij zullen de ontwikkelingen rondom efsli blijven volgen.

Daarnaast zijn we voornemens om contact te leggen met besturen uit andere landen om online uitwisselingsmomenten op bestuurlijk niveau in te plannen over specifieke onderwerpen zoals ‘veiligheid’ of ‘professionalisering’.

§ 3.6 Beroepsvereniging toekomstbestendig maken

De NBTG kijkt vooruit en onderkent welke elementen de toekomstbestendigheid van de vereniging bepalen. Om toekomstbestendig te kunnen blijven, zijn de volgende speerpunten in het beleidsplan benoemd:

- Goed bestuurstoezicht (good governance)
- Sterk, representatief bestuur
- Goed management
- Financieel gezond met een stabiele inkomstenstroom
- Inclusieve, diverse en veilige praktijk binnen de vereniging en het beroepsveld

3.6.1 Goed bestuur (*good governance*) en sterk, representatief bestuur

Een goed functionerend bestuur is een betrouwbaar bestuur dat adequaat handelt en waarbij verschillende persoonlijkheden elkaar qua talenten en specifieke eigenschappen goed aanvullen. Het bestuur vertegenwoordigt ook, waar mogelijk, diverse doelgroepen van ons ledenbestand.

Effectiviteit, integriteit, responsiviteit, democratische principes, transparantie en verantwoording zijn voorbeelden van belangrijke waarden die in het spel zijn bij

goed bestuur. Goed bestuur vraagt een goede verdeling van de verantwoordelijkheid voor de besluitvorming, de uitvoering en het toezicht en de controle. Met elkaar zorgt het dat de vereniging een intern (moreel) kompas of corrigerend vermogen heeft. In de dagelijkse praktijk blijft het bestuur ervoor waken dat er niet op enigerlei wijze belangenverstrengeling plaatsvindt, zowel bij bestuursleden als bij werkgroepleden.

Daarnaast handelen wij volgens een document 'Financiële afspraken', op basis waarvan wij o.a. het 'vier-ogen-principe' hanteren; d.w.z. dat er altijd twee personen betrokken zijn bij alle financiële transacties binnen de vereniging. Alle formele afspraken die gemaakt worden en alle formele besluiten die genomen zijn, worden gedocumenteerd, zodat iedereen binnen het bestuur (en het bureau) hiervan op de hoogte is.

In een training met bureau Kuperus, gespecialiseerd in de organisatie van verenigingen, in het voorjaar van 2026 willen we bespreken op welke wijze het bestuur zichzelf het best kan evalueren, hoe het bestuur zijn representatieve rol kan invullen en hoe de samenwerking tussen het bureau en het bestuur geoptimaliseerd kan worden.

3.6.2 Goed management

Goed management is noodzakelijk om onze doelen te bereiken en houdt voor ons in dat:

- er planmatig gewerkt wordt;
- het bureau goed draait en zorgt voor het gaande houden van de organisatie qua uitvoering en onderhoud;
- goed samengewerkt wordt binnen en buiten de vereniging;
- regelmatig procesverbetering plaatsvindt;
- er vooruitgekeken en geïnnoveerd wordt;
- de leden goed geïnformeerd en betrokken worden;
- wij responsief zijn naar onze leden.

3.6.3 Financieel gezond

Op financieel gebied wil het bestuur het komende jaar het beleid consolideren. We willen inzicht houden in de lopende financiën en ervoor zorgen dat de uitgaven die in de begroting staan, niet worden overschreden. Hiertoe maken de penningmeester en bureaucoördinator tweemaal per jaar een overzicht/verantwoording van de inkomsten en uitgaven, waardoor de financiën voortdurend gemonitord worden.

3.6.4 Inclusief, divers en veilig

Wij streven ernaar een inclusieve en diverse vereniging te zijn waar iedere tolk welkom is en zichzelf kan zijn. Wij willen volgend jaar inventariseren of er behoefte is aan specifieke aandacht van de NBTG voor minderheidsgroepen binnen het ledenbestand en in welke vorm. De NBTG is momenteel via het lidmaatschap van een aantal leden betrokken bij het Interpreters of Colour Network (IOCN).

Fysieke en psychische veiligheid is ook een actueel onderwerp waarover wij diverse vragen van leden hebben ontvangen. Naar aanleiding hiervan hebben we vorig jaar een enquête over dit onderwerp onder onze leden uitgezet. De werkgroep Veiligheid heeft hierover een rapport opgesteld en een presentatie gehouden op de ALV van 12 april jl.

Uit de enquête blijkt dat relatief veel leden onveilige situaties hebben meegemaakt,

zowel fysieke als psychische. De werkgroep heeft in het rapport aanbevelingen gedaan aan het bestuur over te nemen stappen om veiligheid binnen onze beroepsgroep te bevorderen. Wij gaan dit jaar en volgend jaar werken aan de uitvoering van een stappenplan om dit doel te bereiken.

3.6.5 Artificial intelligence

Wij willen ons, in verband met de toekomstbestendigheid van ons beroep, verdiepen in de opkomst van Kunstmatige Intelligentie (Artificial Intelligence, AI) in relatie tot ons beroep.

Het RTGS gaat hierover een symposium houden, waar we in ieder geval aan deelnemen.

WERKPLAN 2026 IN BEELD

leerplatform
buddysysteem
ondersteuningsnetwerk
ondernemersloket

transformeren

nascholingen
internationale uitwisseling
beeldrecht en AVG
klachtencommissie
beroepscode
wetenschappelijk onderzoek

inclusief, divers

competentieprofiel
specialisatiesysteem
responsief naar leden
NEN RTGS
veilig
belangenbehartiging

groeien

voorlichting
BVC
alumni-bijeenkomst
Interpres
communicatie

samenwerking met stakeholders

administratie
financiën
good governance
management

draaien

